

5. Семеріков С. О., Теплицький І. О., Мінтій І. С. Хмарні технології як засіб цифровізації професійної освіти. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 2. Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання.* 2022. № 24. С. 45–53.

REFERENCES

1. Bykov, V. Yu. (2009). Modeli orhanizatsiinykh system vidkrytoi osvity [Models of organizational systems of open education]. Kyiv: Atika. [in Ukrainian]

2. Morze, N. V., & Kocharian, A. B. (2020). Khmarni tekhnologii v osviti: dosvid ta perspektyvu vprovadzhennia [Cloud technologies in education: experience and implementation prospects]. *Informatsiini tekhnologii i zasoby navchannia.* 77(3). S. 29–41. [in Ukrainian]

3. Spirin, O. M., & Vakaliuk, T. A. (2021). Vykorystannia khmarnykh tekhnologii u profesiinii pidhotovtsi maibutnykh fakhivtsiv [The use of cloud technologies in the professional training of future specialists]. *Informatsiini tekhnologii i zasoby navchannia.* 82(2). S. 102–115. [in Ukrainian]

4. Kukhareno, V. M. (2016). Teoriia ta praktyka zmishanoho navchannia [Theory and practice of blended learning]. Kharkiv: Miskdruk [in Ukrainian]

5. Semerikov, S. O., Teplytskyi, I. O., & Mintii, I. S. (2022). Khmarni tekhnologii yak zasib tsyfrovizatsii profesiinoi osvity [Cloud technologies as a means of digitalization of vocational education]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Seria 2. Komp'uterno-orientovani systemy navchannia.* №24. S. 45–53. [in Ukrainian]

osvity [Cloud technologies as a means of digitalization of vocational education]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Seria 2. Komp'uterno-orientovani systemy navchannia.* №24. S. 45–53. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ПОДЛІСОВСЬКИЙ Вадим – аспірант кафедри цифрових технологій і професійної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Наукові інтереси: педагогічні умови цифровізації освітнього процесу у закладах професійно-технічної освіти засобами хмарних технологій.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

PODLISOVSKYI Vadym – PhD student of the Department of Digital Technologies and Vocational Education of the Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University.

Scientific interests: pedagogical conditions of digitalization of the educational process in vocational and technical education institutions using cloud technologies.

Стаття надійшла до редакції 19.03.2026 р.
Стаття прийнята до друку 29.03.2026 р.

УДК 378.147:004.738.5]:37.011.3-051:159.954
DOI: 10.36550/2415-7988-2026-1-223-837-840

ISSN 2415–7988 (Print) ISSN 2521–1919 (Online)

ЗБАРАЩУК Олег –

аспірант кафедри цифрових технологій і професійної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського
ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-5987-2837>
e-mail: o@tik.ua

НОВІ МЕДІА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КРЕАТИВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

У статті обґрунтовано значення нових медіа як засобу формування професійної креативності майбутніх учителів. Розкрито їхній потенціал у розвитку творчого мислення, медіакомпетентності, здатності до самовираження, проєктної діяльності та створення інноваційного освітнього контенту. Визначено, що використання цифрових платформ, соціальних мереж, мультимедійних ресурсів, блогів, подкастів і відеоконтенту сприяє активізації пізнавальної діяльності студентів, розвитку гнучкості мислення, оригінальності педагогічних рішень і готовності до професійної діяльності в умовах цифровізації освіти. Доведено, що нові медіа виступають важливим інструментом модернізації професійної підготовки майбутніх педагогів та формування їхньої творчої професійної позиції.

Сучасні науковці наголошують, що сучасний педагог повинен володіти творчим стилем мислення, здатністю до інноваційної діяльності та використання сучасних освітніх технологій. У цьому контексті нові медіа виступають ефективним засобом розвитку професійної креативності й творчої самореалізації майбутніх учителів. Професійна креативність розглядається як здатність особистості до дивергентного мислення, генерації нових ідей та пошуку нестандартних рішень. У контексті використання нових медіа це проявляється у можливості створення творчого цифрового контенту, використання інтерактивних ресурсів і розвитку гнучкості педагогічного мислення майбутніх учителів.

У статті обґрунтовано значення нових медіа як засобу формування професійної креативності майбутніх учителів. Розкрито їхній потенціал у розвитку творчого мислення, медіакультури, емоційного інтелекту, самостійності, психологічної стійкості та здатності до створення інноваційного освітнього контенту. Визначено, що використання цифрових платформ, соціальних мереж, мультимедійних ресурсів, блогів, подкастів і відеоконтенту сприяє активізації пізнавальної діяльності студентів, розвитку професійної гнучкості та готовності до педагогічної діяльності в умовах цифровізації освіти. Доведено, що нові медіа виступають важливим чинником формування професійної креативності, медіакомпетентності та конкурентоспроможності майбутніх педагогів.

Ключові слова: нові медіа, професійна креативність, майбутні учителі, педагогічна творчість, медіакомпетентність, цифрові технології, професійна підготовка, цифровізація освіти.

ZBARASCHUK Oleg –

PhD student of the Department of Digital Technologies and Vocational Education of the Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University
ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-5987-2837>
e-mail: o@tik.ua

NEW MEDIA AS A MEANS OF FORMING THE PROFESSIONAL CREATIVITY OF FUTURE TEACHERS

The article substantiates the significance of new media as a means of developing the professional creativity of future teachers. Their potential in fostering creative thinking, media competence, self-expression, project activity, and the creation of innovative educational content is revealed. It is determined that the use of digital platforms, social networks, multimedia resources, blogs, podcasts, and video content contributes to the activation of students' cognitive activity, the development of flexible thinking, originality of pedagogical decisions, and readiness for professional activity in the context of education digitalization. It is proved that new media serve as an important tool for modernizing the professional training of future teachers and shaping their creative professional position.

Modern scholars emphasize that a contemporary teacher should possess a creative style of thinking, the ability to engage in innovative activities, and the skills to use modern educational technologies. In this context, new media act as an effective means of developing professional creativity and creative self-realization of future teachers. Professional creativity is considered as an individual's ability for divergent thinking, generating new ideas, and finding non-standard solutions. In the context of using new media, this is manifested in the ability to create creative digital content, use interactive resources, and develop the flexibility of pedagogical thinking among future teachers.

The article also substantiates the significance of new media as a means of forming the professional creativity of future teachers. Their potential in the development of creative thinking, media culture, emotional intelligence, independence, psychological resilience, and the ability to create innovative educational content is revealed. It is determined that the use of digital platforms, social networks, multimedia resources, blogs, podcasts, and video content promotes students' cognitive activity, professional flexibility, and readiness for pedagogical activity under conditions of education digitalization. It is proved that new media are an important factor in developing professional creativity, media competence, and competitiveness of future teachers.

Key words: new media, professional creativity, future teachers, pedagogical creativity, media competence, digital technologies, professional training, digitalization of education.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Актуальність теми зумовлена активним розвитком цифрового суспільства, поширенням нових медіа та необхідністю модернізації професійної підготовки майбутніх учителів. Сучасний педагог має бути не лише носієм професійних знань, а й творчою, мобільною та медіакомпетентною особистістю, здатною ефективно використовувати цифрові ресурси, інтерактивні платформи та медіатехнології у професійній діяльності. Нові медіа створюють широкі можливості для розвитку професійної креативності майбутніх учителів, оскільки забезпечують інтерактивність навчання, підтримують творчий пошук, проєктну діяльність, візуалізацію інформації, онлайн-комунікацію та самовираження особистості. Використання цифрових платформ, соціальних мереж, мультимедійних ресурсів, блогів, подкастів і відеоконтенту сприяє формуванню творчого мислення, гнучкості, здатності до генерації нових ідей та адаптації до змін сучасного освітнього середовища.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблему професійної креативності та творчого розвитку особистості досліджували J. Guilford, E. Torrance, D. Bogoyavlenskaya, V. Moliako, S. Sysioeva, O. Dubaseniuk та інші науковці. Питання цифровізації освіти, медіаосвіти та використання нових медіа у професійній підготовці педагогів висвітлено у працях В. Бикова, Н. Морзе, О. Семенов, Л. Петухової, Г. Онкович, О. Волошенюк та інших дослідників [1–5].

Саме тому, дослідження нових медіа як засобу формування професійної креативності майбутніх учителів є актуальним, оскільки спрямоване на вдосконалення професійної підготовки педагогів, розвиток їхньої творчої активності, медіакомпетентності та готовності до ефективної діяльності в умовах цифровізації освіти.

Метою статті є обґрунтування нових медіа як засобу формування професійної креативності майбутніх учителів.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасних умовах цифровізації освіти нові медіа стають важливим інструментом професійної підготовки майбутніх учителів. Вони розширюють можливості для творчого самовираження, створення цифрового контенту, інтерактивної взаємодії та реалізації інноваційних педагогічних рішень. Саме тому використання нових медіа сприяє розвитку професійної креативності, медіакомпетентності та готовності майбутніх педагогів до ефективної діяльності в цифровому освітньому середовищі.

тивності, медіакомпетентності та готовності майбутніх педагогів до ефективної діяльності в цифровому освітньому середовищі.

У працях J. Guilford професійна креативність розглядається як здатність особистості до дивергентного мислення, генерації нових ідей та пошуку нестандартних рішень. У контексті використання нових медіа це проявляється у можливості створення творчого цифрового контенту, використання інтерактивних ресурсів і розвитку гнучкості педагогічного мислення майбутніх учителів. E. Torrance підкреслював значення творчої активності, оригінальності та здатності до самовираження у процесі професійного становлення особистості. Нові медіа, зокрема мультимедійні платформи, відеоконтент, блоги та цифрові проєкти, створюють умови для розвитку творчої ініціативи, креативності та самостійної діяльності майбутніх педагогів [1, 2].

С. Сисоєва обґрунтовує педагогічну творчість як важливу складову професійної компетентності вчителя. Науковиця наголошує, що сучасний педагог повинен володіти творчим стилем мислення, здатністю до інноваційної діяльності та використання сучасних освітніх технологій. У цьому контексті нові медіа виступають ефективним засобом розвитку професійної креативності й творчої самореалізації майбутніх учителів [5].

Н. Морзе та В. Биков підкреслюють значення цифрових і медіаосвітніх технологій у професійній підготовці педагогів. Дослідники зазначають, що використання нових медіа сприяє інтерактивності навчання, розвитку медіакомпетентності, творчого мислення та готовності до професійної діяльності в умовах цифровізації освіти [3].

Г. Онкович розглядає медіаосвіту як важливий чинник формування сучасного педагога, здатного критично працювати з інформацією, створювати медіапродукти та ефективно використовувати цифрові ресурси у професійній діяльності. На її думку, нові медіа забезпечують розвиток творчого потенціалу, комунікативних навичок і професійної мобільності майбутніх учителів [4].

Саме тому, в наукових працях зазначених авторів нові медіа обґрунтовуються як важливий засіб формування професійної креативності майбутніх учителів, оскільки сприяють розвитку творчого мислення, медіакомпетентності, інноваційності та готов-

ності до професійної діяльності в умовах цифрового суспільства.

Подальше емпіричне дослідження включало комплекс психодіагностичних методик, спрямованих на виявлення особливостей медіакультури, емоційної саморегуляції, інформаційної автономії та психологічної стійкості осіб юнацького віку в умовах сучасного цифрового середовища. Для діагностики загального рівня медіакультури та вираженості її структурних компонентів було використано *опитувальник «Рівень медіакультури особистості» (О. Коновалова)*. Методика дозволила оцінити особливості взаємодії студентської молоді з медіапростором, рівень критичного сприйняття інформації та здатність до усвідомленого використання медіаресурсів. З метою визначення здатності до емоційної саморегуляції, розпізнавання емоційних станів і контролю афективних реакцій застосовано *методику дослідження емоційного інтелекту В. Зарицької*. Її використання дало можливість оцінити рівень емоційної зрілості та особливості емоційного реагування в умовах інформаційного навантаження. Для виявлення рівня інформаційної автономії та відповідальності за власну поведінку в цифровому середовищі було використано *опитувальник рівня суб'єктивного контролю (РСК) Дж. Роттера*. Методика дозволила визначити ступінь інтернальності та екстернальності особистості у процесі взаємодії з інформаційним простором.

Оцінка психологічної стійкості до інформаційного стресу здійснювалася за допомогою *шкали резильєнтності CD-RISC-10 Коннора-Девідсона*. Застосування методики дало змогу дослідити рівень адаптивності, стресостійкості та здатності студентської молоді ефективно долати негативний вплив інформаційного середовища.

Дослідження було реалізовано на базі Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. У вибірку увійшли 60 студентів віком 18–21 рік, які навчаються за різними освітніми програмами. Обрана вікова категорія відповідає періоду пізньої юності – сенситивному етапу формування психологічної суб'єктності, професійного самовизначення та активного включення особистості у цифровий інформаційний простір. Для даного вікового періоду характерними є підвищена медіактивність, інтенсивне використання цифрових ресурсів, формування системи цінностей, критичного мислення та механізмів психологічної саморегуляції.

Комплексне використання зазначених методик забезпечило можливість всебічного аналізу психологічних особливостей медіакультури осіб юнацького віку та визначення взаємозв'язків між її структурними компонентами в умовах цифровізації сучасного суспільства.

Отримані результати засвідчили домінування середнього рівня медіакультури – 55,0% респондентів, що вказує на наявність у більшості студентів базових знань про функціонування медіа та загальне розуміння інформаційних процесів. Водночас 28,3% досліджуваних мають низький рівень медіакультури, що свідчить про їхню підвищену вразливість до маніпулятивного контенту, емоційного зараження та некритичного споживання інформації.

Аналіз внутрішніх психологічних ресурсів показав, що всі ключові показники перебувають на середньому рівні: емоційний інтелект – $M = 3,62$;

$SD = 0,58$, інтернальний локус контролю – $M = 5,45$; $SD = 1,21$, резильєнтність – $M = 26,12$; $SD = 4,34$, що свідчить про часткову сформованість здатності студентів до саморегуляції, відповідального вибору інформації та психологічної стійкості в умовах цифрового середовища.

Кореляційний аналіз за критерієм Спірмена підтвердив статистично значущі прямі зв'язки між рівнем медіакультури та досліджуваними психологічними характеристиками. Найбільш виражений зв'язок виявлено з емоційним інтелектом – $\rho = 0,48$; $p \leq 0,01$, що підтверджує його роль як первинного психологічного фільтра у сприйнятті інформації. Зв'язок із інтернальним локусом контролю – $\rho = 0,43$; $p \leq 0,01$ свідчить про значення особистісної відповідальності та інформаційної автономії. Кореляція з резильєнтністю – $\rho = 0,36$; $p \leq 0,05$ підтверджує її роль у збереженні психологічної стійкості в умовах інформаційного перевантаження.

Отже, емпіричні результати доводять, що медіакультура юнаків є не лише системою знань і технічних умінь, а інтегративним проявом психологічної суб'єктності, що формується через емоційну саморегуляцію, відповідальність за власну медіаповедінку та здатність зберігати внутрішню стабільність у цифровому просторі. Результати дослідження підтверджують, що медіакультура осіб юнацького віку є складним інтегративним феноменом, який поєднує когнітивні, емоційно-регулятивні та особистісні компоненти. Її розвиток залежить не лише від рівня інформаційної обізнаності, а й від сформованості психологічної суб'єктності, здатності до саморегуляції, критичного мислення та стійкості до негативних впливів цифрового середовища.

Такі показники емоційного інтелекту, інтернального локусу контролю та резильєнтності розглядаються нами як важливі психологічні чинники формування професійної креативності майбутніх учителів у процесі використання нових медіа.

Емоційний інтелект ($M = 3,62$; $SD = 0,58$) забезпечує здатність майбутнього педагога усвідомлювати власні емоції, розуміти емоційні стани інших людей та ефективно регулювати міжособистісну взаємодію. У контексті нових медіа це сприяє творчому самовираженню, розвитку комунікативної гнучкості, генерації нових ідей та створенню креативного цифрового контенту. Саме емоційна чутливість і здатність до емоційної саморегуляції забезпечують ефективну педагогічну творчість у цифровому середовищі.

Інтернальний локус контролю ($M = 5,45$; $SD = 1,21$) характеризує готовність особистості брати відповідальність за результати власної діяльності, проявляти ініціативність та самостійність у професійному розвитку. У процесі використання нових медіа це виявляється у здатності майбутніх учителів самостійно організовувати цифрову діяльність, створювати інноваційні освітні продукти, критично працювати з інформацією та активно використовувати медіаресурси для професійної самореалізації.

Резильєнтність ($M = 26,12$; $SD = 4,34$) виступає психологічною основою адаптивності, стресостійкості та здатності до творчого функціонування в умовах постійних змін цифрового середовища. Вона забезпечує готовність майбутніх педагогів до подолання труднощів, інформаційного пере-

вантаження та професійних викликів, що є необхідною умовою розвитку професійної креативності в умовах цифровізації освіти.

Отже, зазначені психологічні показники є важливими складовими професійної креативності майбутніх учителів, оскільки забезпечують розвиток творчого мислення, емоційної гнучкості, самостійності та готовності до інноваційної професійної діяльності засобами нових медіа.

Згідно того, професійна креативність майбутніх учителів розуміється нами як інтегративна особистісно-професійна характеристика, що виявляється у здатності майбутнього педагога творчо мислити, генерувати нові педагогічні ідеї, ефективно використовувати нові медіа та цифрові ресурси, здійснювати інноваційну професійну діяльність і знаходити нестандартні рішення в умовах сучасного освітнього середовища. Її основою виступають емоційний інтелект, внутрішня відповідальність, психологічна стійкість, медіакомпетентність та готовність до саморозвитку.

Рівень медіакультури майбутніх учителів є важливим показником сформованості професійної креативності, оскільки визначає здатність особистості критично сприймати інформацію, усвідомлено взаємодіяти з медіапростором, створювати творчий цифровий контент та ефективно використовувати нові медіа у професійній діяльності. Домінування середнього рівня медіакультури свідчить про наявність у студентської молоді базових цифрових і медіаосвітніх компетентностей, однак недостатній розвиток аналітичного мислення, фактчекінгу та інформаційної автономії вказує на потребу подальшого розвитку професійної креативності в умовах цифровізації освіти.

Висновки та перспективи подальших розвідок наперед. Отже, нові медіа виступають важливим засобом формування професійної креативності майбутніх учителів в умовах цифровізації освіти. Їх використання сприяє розвитку творчого мислення, медіакомпетентності, емоційної гнучкості, здатності до самовираження та створення інноваційного освітнього контенту. Нові медіа забезпечують інтерактивність навчання, активізують пізнавальну діяльність студентів, підтримують проєктну й комунікативну взаємодію, а також формують готовність до професійної діяльності у сучасному цифровому освітньому середовищі.

Результати дослідження підтвердили, що професійна креативність майбутніх учителів тісно пов'язана з рівнем медіакультури, емоційного інтелекту, внутрішньої відповідальності та психологічної стійкості особистості. Саме ці характеристики забезпечують здатність майбутнього педагога критично працювати з інформацією, творчо використовувати цифрові ресурси та адаптуватися до швидких змін сучасного інформаційного простору.

Таким чином, використання нових медіа у професійній підготовці майбутніх учителів є важливим чинником розвитку їхньої професійної креативності, конкурентоспроможності та готовності до інноваційної педагогічної діяльності.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з вивченням психологічних механізмів розвитку професійної креативності засобами цифрових технологій та розробленням ефективних моделей медіаосвітньої підготовки майбутніх педагогів.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Guilford J. P. Creativity: Yesterday, Today and Tomorrow. *Journal of Creative Behavior*. 1967. Vol. 1(1). P. 3–14.
2. Torrance E. P. *Torrance Tests of Creative Thinking: Norms and Technical Manual*. Lexington: Ginn and Company, 1974. 184 p.
3. Морзе Н. В., Биков В. Ю. Медіаосвітні технології у професійній підготовці майбутніх педагогів. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2021. Т. 83. № 3. С. 15–27.
4. Онкович Г. В. Медіаосвіта в сучасній педагогічній підготовці майбутніх учителів. *Вища освіта України*. 2020. № 2. С. 45–52.
5. Сисоєва С. О. *Основи педагогічної творчості*: підручник. Київ: Міленіум, 2006. 344 с.

REFERENCES

1. Guilford, J. P. (1967). Creativity: Yesterday, today and tomorrow. *Journal of Creative Behavior*. 1(1). Pp. 3–14. [in English]
2. Torrance, E. P. (1974). *Torrance Tests of Creative Thinking: Norms and technical manual*. Lexington: Ginn and Company [in English]
3. Sysoieva, S. O. (2006). *Osnovy pedahohichnoi tvorchosti [Fundamentals of pedagogical creativity]*. Kyiv: Milenium [in Ukrainian]
4. Morze, N. V., & Bykov, V. Yu. (2021). *Mediaosvitni tekhnologii u profesiinii pidhotovtsi maibutnix pedahohiv [Media education technologies in the professional training of future teachers]*. *Informatsiini tekhnologii i zasoby navchannia*. 83(3). S. 15–27 [in Ukrainian]
5. Onkovych, H. V. (2020). *Mediaosvita v suchasni pedahohichni pidhotovtsi maibutnix uchyteliv [Media education in modern pedagogical training of future teachers]*. *Vyshcha osvita Ukrainy*. №2. S. 45–52. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЗБАРАЩУК Олег – аспірант кафедри цифрових технологій і професійної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Наукові інтереси: нові медіа як засіб формування професійної креативності майбутніх учителів.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

ZBARASCHUK Oleg – PhD student of the Department of Digital Technologies and Vocational Education of the Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University.

Scientific interests: new media as a means of forming the professional creativity of future teachers.

Стаття надійшла до редакції 19.03.2026 р.

Стаття прийнята до друку 29.03.2026 р.

УДК 378.035:355(73)

DOI: 10.36550/2415-7988-2026-1-223-840-844

ISSN 2415–7988 (Print) ISSN 2521–1919 (Online)

ПОЛТОРАКОВ Олексій –

кандидат політичних наук, старший дослідник Інституту стратегічних комунікацій

Національного університету оборони України

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2418-0969>

e-mail: o.poltorakov@edu.nuou.org.ua